

Hekabe, koningin van Troje en Hectors moeder, voor Euripides een aanleiding is om ons te confronteren met de zinloosheid van het bestaan. Voor de Griekse schrijver van 425 voor Christus zijn de strijders uit het epische verhaal net zo min helden als ze dat zijn voor Koos Terpstra uit 1995. De moderniteit van de oude tekst, stoelend op een wanhopig relativisme, is gewoonweg verbluffend.

Bij Euripides zijn er geen goden meer. Hij kijkt naar menselijk gedrag en stelt de vraag naar de juistheid van onze daden. Wie is Hekabe?, vraagt het stuk. Een edele, geslagen, beklagenswaardige vrouw of een onmens verteerd door wraakgevoelens? Antwoord: geen van beide, want Hekabe is allebei. Euripides toont dat aan de hand van een dramatische handeling die uit twee aparte delen is opgebouwd.

In het eerste deel komen de Grieken naar de voormalige koningin, die nu hun gevangene is, om haar dochter Polyxene op te eisen. Ze zal geofferd worden aan de geest van Ajax. Geen enkel argument van de moeder kan de Grieken vermurwen. Ze hebben doorslaggevende redenen: de gesneuvelde Ajax moet geëerd worden met dit offer. Doen ze het niet,

dan is de kans groot dat er later in Athene chaos ontstaat. En Odysseus spreekt ware woorden wanneer hij zegt dat Hekabe geen monopolie op lijden heeft in deze lange, bittere oorlog.

Het tweede deel vertelt een heel ander verhaal. Hier is Hekabe een actieve factor. Ze heeft haar zoon ver weg gestuurd naar Polymestor, een goede vriend, om hem tegen het oorlogsgeweld te beschermen. Maar ze maakt een fout: ze gaf hem goud mee. De vriend kan aan de verleiding niet weerstaan: hij doodt de knaap en maakt zich meester van het goud. Wanneer deze misdaad Hekabe ter ore komt lukt ze de moordenaar naar haar tent, waar ze hem op een gruwelijke manier blind maakt.

Generaal Agamemnon wordt erbij geroepen om als rechter op te treden en veroordeelt de kindermoordenaar. Hekabe triomfeert. Maar op dit punt van wankel evenwicht laat Euripides zijn stuk niet eindigen: de blinde Polymester onthult de toekomst. Hekabe zal op zee sterven, zegt hij. Haar dochter Cassandra zal in Griekenland omkomen. Als hij zich tot Agamemnon richt en hem zijn wrede dood voorspelt, gelooft de Griek er niets van. Euripides legt hem, vol tragische ironie, volgende

woorden in de mond: 'Geef dat wij thuis alles in orde vinden, bevrijd van dit lijden.' Het publiek weet wat Agamemnon te wachten staat, en deze toekomstige wreedheden verkleinen op een vreemde manier het huidige leed van Hekabe. Waarom om deze ene zwaar getroffen vrouw wenen, als je tot de bittere conclusie moet komen dat lijden de regel is.

Als toeschouwer van dit schitterende stuk begrijp je achteraf niet waarom het zo lang ongespeeld op de planken van de bibliotheek heeft gestaan, want er is maar één woord voor: fascinerend. De opvoering van het Ro Theater in een regie van Peter de Baan is dat minder. De aangrijpende kracht van Euripides' tekst spreekt alleen uit de superieure vertolking van de hoofdrol. Geert de Jong geeft een grootse interpretatie weg, met een rijk scala aan nuances in een emotioneel bijzonder rijke rol. Wie haar omringt is veel minder sterk. Geen enkele van de mannelijke acteurs weet te overtuigen. Integendeel, ze staan er allen wat onwennig bij, vluchtend in de 'political correcte' onderkoeling die in Nederland vigeert. Het is een tragedie die meesleept dank zij één volbloed-tragédienne.

BEBUQUIN

uitgevers van toneelteksten

Leda Jan Lauwers

Leda is het verhaal van een liefdesdaad. Een verhaal waarin de grenzen tussen geweld en liefde, haat en genot, lijden en doden, geheel zijn vervaagd. Wat rest, is de angst waarmee we de chaos moeten aanvaarden. Maar ook het verlangen om er aan toe te geven.

Leda, gebaseerd op de mythe van Leda en de Zwaan, vormt de tekst voor het tweede deel van Jan Lauwers' *The Snakesong Trilogy*, waarin de zoektocht naar de macht van sex en erotiek centraal staat. De gewelddadige wereld van Georges Bataille schemert door. Humor en schoonheid helpen het geheel draaglijk te maken.

96 pagina's 400,- BF

andere boeken van BEBUQUIN: Jan Decorte *'Œuvres'*, Bruno Mistiaen *Onze Lieve Vrouw van Pijn*,

Peter De Graef *'Et voilà...!'/Ombat*, Arnon Grunberg *Rattewit*, Elvis Peeters *Vier Mannen*

BEBUQUIN vzw Graaf van Hoornestraat 38 2000 Antwerpen tel. 03 2372289 fax 03 2185861

BEBUQUIN is een initiatief van de kunstencentra Monty, Nieuwpoortteater en Stuc